

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	4	3	1
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 5th Semester

(2123)

PSYCHOLOGY (In all Mediums)

Paper : Clinical Psychology

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note :— (1) Attempt **five** questions in all. Question No. 1 is compulsory.

(2) Select **one** question from each Unit.

(3) Statistical tables and non-programmable calculators are allowed.

1. Answer any **seven** of the following :

(i) Super ego

(ii) Distress

(iii) Approach-Avoidance Conflict

(iv) Delusions

(v) 4D's of Psychopathology

(vi) Schemas

(vii) Regression

(viii) Psychodynamic Perspective

(ix) Standard error of mean

(x) Null Hypothesis

(xi) Degrees of Freedom

(xii) DSM V.

7×2=14

UNIT—I

2. Trace the Historical Development of Abnormality. Throw some light on the current classification of abnormality.

OR

3. Elucidate upon the cognitive behavioural perspective of abnormality.

14

UNIT—II

4. What is Stress ? What are the different symptoms and categories of Stress ?

OR

5. What are the different ways to cope with stress ? Discuss in detail.

14

UNIT—III

6. Briefly discuss the psychological and biological causes of abnormality.

OR

7. How do socio-cultural factors contribute as the cause of abnormality ?

14

UNIT—IV

8. IQ of males is 49 and females is 64. Mean score of males and females were 110 and 118. The standard deviation was 4 for males and 5 for females. Find the significance of difference at .05 level.

OR

9. At the beginning of the session an achievement test was given to 100 X grade students. Their mean was 55.4 and SD was 7.2. After six months an equivalent form of the same test was given and the mean was 56.9 and SD was 8.0. The correlation between scores made on the first testing and second testing was .64. Has the class made significant progress during six months ? 14

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— (1) कुल पांच प्रश्न करें। प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य है।
(2) प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनें।
(3) सांख्यिकीय तालिकाओं और गैर-प्रोग्रामयोग्य कैलकुलेटर की अनुमति है।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं सात का उत्तर दीजिए :

- (i) अति अहंकार
- (ii) संकट
- (iii) दृष्टिकोण-परिहार संघर्ष
- (iv) भ्रम
- (v) मनोरोग-विज्ञान के 4D
- (vi) मनोबंध

(vii) प्रतिगमन

(viii) मनोगतिक परिप्रेक्ष्य

(ix) माध्य की मानक त्रुटि

(x) शून्य परिकल्पना

(xi) स्वतंत्रता की डिग्री

(xii) DSM V.

7×2=14

यूनिट-I

2. असामान्यता के ऐतिहासिक विकास का पता लगाएं। असामान्यता के वर्तमान वर्गीकरण पर कुछ प्रकाश डालें।

अथवा

3. असामान्यता के संज्ञानात्मक व्यवहार परिप्रेक्ष्य पर प्रकाश डालें। 14

यूनिट-II

4. तनाव क्या है ? तनाव के विभिन्न लक्षण और श्रेणियां क्या हैं ?

अथवा

5. तनाव से निपटने के विभिन्न तरीके क्या हैं ? विस्तार से चर्चा करें। 14

यूनिट-III

6. असामान्यता के मनोवैज्ञानिक और जैविक कारणों पर संक्षेप में चर्चा करें।

अथवा

7. असामान्यता के कारण के रूप में सामाजिक-सांस्कृतिक कारक किस प्रकार योगदान करते हैं ? 14

8. पुरुषों का IQ 49 और महिलाओं का 64 है। पुरुषों और महिलाओं का औसत स्कोर 110 और 118 था। मानक विचलन पुरुषों के लिए 4 और महिलाओं के लिए 5 था। .05 स्तर पर अंतर का महत्व ज्ञात कीजिए।

अथवा

9. सत्र की शुरूआत में 100 X ग्रेड छात्रों को एक उपलब्धि परीक्षण दिया गया। उनका माध्य 55.4 और मानक विचलन 7.2 था। छह महीने के बाद उसी परीक्षण का समकक्ष फॉर्म दिया गया और माध्य 56.9 और मानक विचलन 8.0 था। पहले परीक्षण और दूसरे परीक्षण में प्राप्त अंकों के बीच सहसंबंध .64 था। क्या छह महीनों के दौरान कक्षा ने उल्लेखनीय प्रगति की है ?

14

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(2) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ।

(3) ਅੰਕੜਾ ਸਾਰਣੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਗਰਾਮੇਬਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

1. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਸੱਤ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

(i) ਸੁਪਰ ਈਗੋ

(ii) ਸੰਕਟ

(iii) ਪਹੁੰਚ-ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਦਾ ਟਕਰਾਅ

(iv) ਭਰਮ

(v) ਸਾਈਕੋਪੈਥੋਲੋਜੀ ਦੇ 4D

(vi) ਸਕੀਮਾਂ

(vii) ਪ੍ਰਤੀਗਮਨ

(viii) ਸਾਈਕੋਡਾਇਨਾਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ

(ix) ਮੱਧਮਾਨ ਦੀ ਮਿਆਰੀ ਗਲਤੀ

(x) ਨਲ ਹਾਈਪੋਥੀਸਿਸ

(xi) ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ

(xii) DSM V।

7×2=14

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓ। ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ 'ਤੇ ਕੁਝ ਚਾਨਣ ਪਾਓ।

ਜਾਂ

3. ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਬੋਧਾਤਮਕ ਵਿਵਹਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

14

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਤਣਾਅ ਕੀ ਹੈ ? ਤਣਾਅ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ?

ਜਾਂ

5. ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ ? ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

14

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

7. ਸਮਾਜਿਕ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਕ ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ?

14

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ IQ 49 ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ 64 ਹੈ। ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਔਸਤ ਸਕੋਰ 110 ਅਤੇ 118 ਸੀ। ਮਿਆਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਲਈ 4 ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ 5 ਸੀ। .05 ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਲੱਭੋ।

ਜਾਂ

9. ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ 100 X ਗ੍ਰੇਡ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਟੈਸਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਔਸਤ 55.4 ਅਤੇ SD 7.2 ਸੀ। ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਔਸਤ 56.9 ਅਤੇ SD 8.0 ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਟੈਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਟੈਸਟਿੰਗ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਕੋਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸੰਬੰਧ .64 ਸੀ। ਕੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਸ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ? 14